

به نام خدا

LCD کاراکتری

سطح مقدماتی

گردآوری

محمد یار محمدی

کلمات کلیدی

LCD کاراکتری، AVR، زبان سی، Code vision AVR

چکیده

در این مقاله مختصری مورد LCDهای کاراکتری و نحوه ارتباط با آنها توسط میکرو کنترلر AVR آورده شده است.

۱. مقدمه

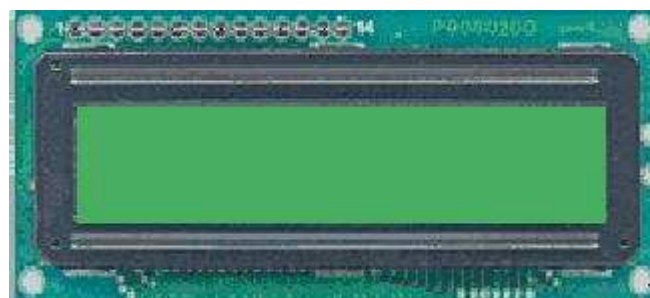
در بیشتر مدارهای میکروکنترلری ما نیاز به نمایش اطلاعات برای کاربر داریم، برای این کار راه های مختلفی وجود دارد از جمله استفاده از چند LED، استفاده از 7segment، استفاده از LCD و ...، اما LCD ها به علت داشتن قابلیت های بیشتر نمایش، ابعاد مختلف و برنامه ریزی آسان اغلب مورد توجه قرار می گیرند.

LCD ها شامل انواع کاراکتری و گرافیکی هستند که در اینجا نوع کاراکتری آن را معرفی و طرز استفاده آن را شرح می دهیم.

LCD های کاراکتری نیز خود از نظر نحوه تبادل اطلاعات به دو دسته سریال و موازی تقسیم می شوند، از مزایای نوع سریال استفاده کمتر از پین های میکروکنترلر است.

از نظر اندازه، این LCD ها دارای تنوع مختلفی هستند از جمله 16x2، 32x2، 40x2، 16x4 و ... که منظور از این اعداد تعداد کاراکترهای قابل نمایش در یک سطر و تعداد سطرهای آن است، به عنوان مثال نوع 16x2 دارای ۲ سطر است و در هر سطر تعداد ۱۶ کاراکتر را نمایش می دهد.

ما در این مقاله در مورد نوع 16x2 که بسیار پرکاربرد است صحبت می کنیم با این توضیح که سایر انواع موازی نیز مشابه همین نوع هستند.

یک نمونه LCD از نوع 16x2

این نوع LCD ها بسته به اینکه دارای نور پشت زمینه باشند یا نه دارای ۱۴ یا ۱۶ پایه هستند که در جدول زیر این پایه ها معرفی شده اند.

پایه	سمبول	I/O	توضیح
1	VSS	---	زمین منبع تغذیه
2	VDD	---	ولتاژ ۵ ولت منبع تغذیه
3	VEE	---	ولتاژ کنترل شدت نور صفحه
4	RS	I	اگر $RS=0$ باشد رجیستر دستور انتخاب می شود اگر $RS=1$ باشد رجیستر داده انتخاب می شود
5	R/W	---	$R/W=0$ برای نوشتن اطلاعات $R/W=1$ برای نوشتن اطلاعات
6	E	I	فعال ساز
7	D0	I/O	بیت ۰ باس داده
8	D1	I/O	بیت ۱ باس داده
9	D2	I/O	بیت ۲ باس داده
10	D3	I/O	بیت ۳ باس داده
11	D4	I/O	بیت ۴ باس داده

12	D5	I/O	بیت ۵ باس داده
13	D6	I/O	بیت ۶ باس داده
14	D7	I/O	بیت ۷ باس داده
15	BLA	---	آنود LED پشت زمینه LCD
16	BLK	---	کاتود LED پشت زمینه LCD

۲. توضیح مختصری راجع به پایه ها:

پایه RS: در داخل LCD دو رجیستر وجود دارد، که توسط پایه RS انتخاب می شوند. اگر $RS=0$ شود رجیستر دستور (Instruction Register) انتخاب می شود تا فرمانهای مانند پیکره بندی LCD، پاک کردن آن، جابجایی مکان نما و ... برای LCD ارسال شود.

در صورتی که اگر $RS=1$ شود، رجیستر داده (Data Register) انتخاب می شود، تا کاربر بتواند اطلاعاتی را که می خواهد روی LCD بنویسد برای LCD ارسال کند.

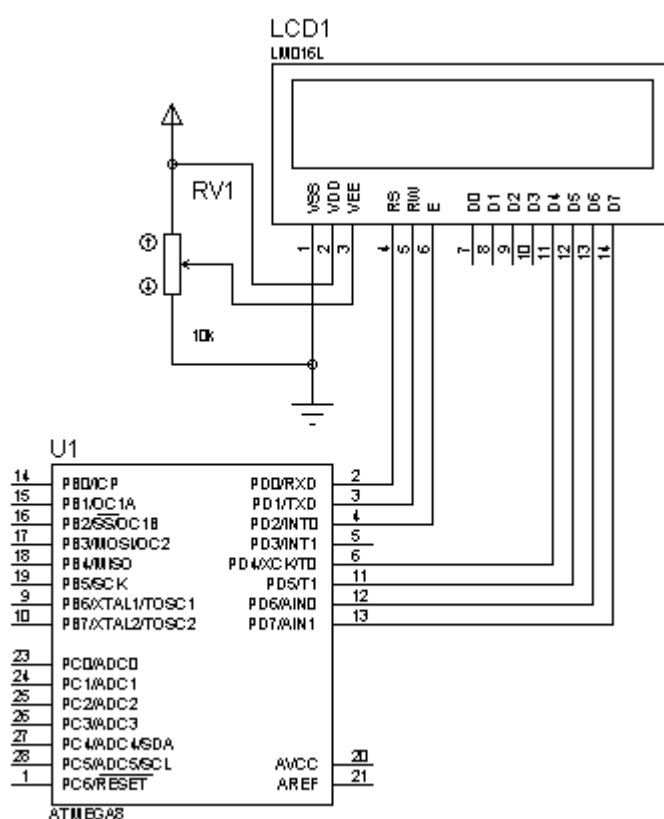
پایه R/W: به کمک این پایه کاربر مشخص می کند که می خواهد اطلاعات را روی LCD بنویسد یا از روی آن بخواند. اگر این پایه یک شود اطلاعات از روی LCD خوانده می شود و در صورتی که صفر شود اطلاعات روی آن نوشته می شود.

پایه E: اگر در این پایه پالسی از یک به صفر قرار داده شود، اطلاعاتی که روی پایه های D0 تا D7 قرار دارد درون یکی از رجیسترهایی که توسط پایه RS (Register Select) مشخص می شود، جای می گیرد. حداقل زمانی که این پایه باید صفر باشد ۴۵۰ نانو ثانیه است.

۳. نحوه اتصال LCD به میکروکنترلر:

با اینکه این نوع LCD های کاراکتری دارای ۸ پایه برای تبادل اطلاعات هستند (ارتباط ۸ بیتی) اما دارای قابلیت ارتباط با ۴ پایه را نیز دارند (ارتباط ۴ بیتی) که این امر باعث صرفه جویی در استفاده از پایه های میکروکنترلر می شود.

کتابخانه موجود برای LCD کاراکتری در نرم افزار Codevision نیز برای ارتباط ۴ بیتی نوشته شده است.

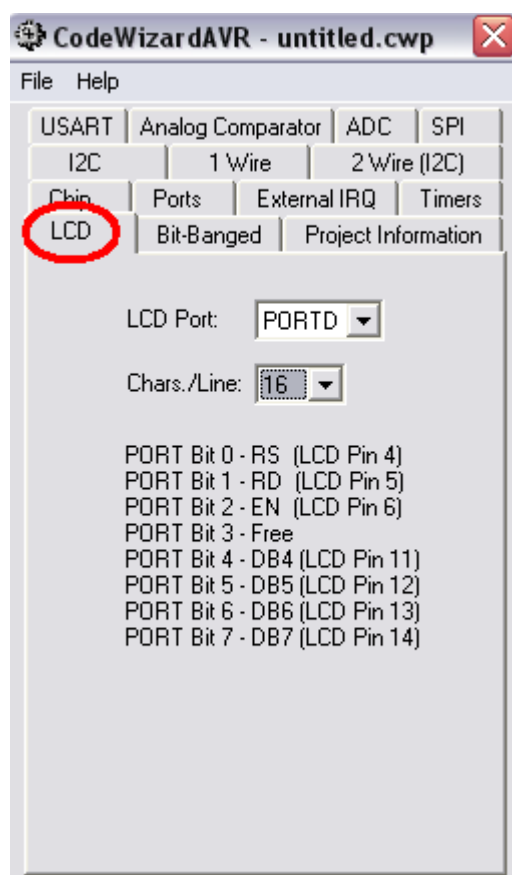
نحوه اتصال LCD به میکروکنترلر

البته بهتر است که پایه های آزاد LCD توسط ۴ عدد مقاومت به زمین متصل شوند.

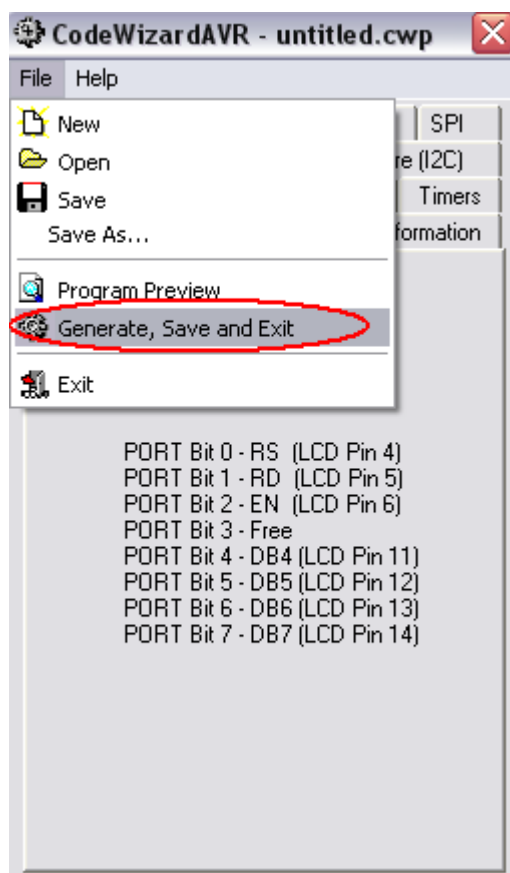
توجه: این نحوه اتصال با توجه به برنامه ای است که درون کتابخانه نرم افزار Codevision نوشته شده است.

۴. برنامه نویسی برای LCD:

آسان ترین روش برای پیکره بندی LCD در نرم افزار Codevision استفاده از CodeWizard آن است. بعد از اجرای برنامه Codevision با زدن کلیدهای Shift+F2 منوی CodeWizard نمایش داده می شود. همانطور که در شکل زیر نمایش داده شده است، زبانه LCD را انتخاب کنید، سپس از قسمت مربوطه پورتی را که LCD با آن متصل است را مشخص کنید، همچنین نوع LCD (تعداد کاراکترها برای هر سطر) را مشخص کنید. همانطور که مشاهده می کنید نحوه اتصال پایه های LCD به میکروکنترلر در زیر این قسمت برای شما نمایش داده می شود.

سپس از منوی File گزینه Generate, Save and Exit انتخاب کنید (شکل زیر).

بعد از طی مراحل که برای مشخص کردن محل ذخیره فایل‌های برنامه است، محیط برنامه نویسی که شامل چند خط برنامه است ظاهر می‌شود، این برنامه‌ها در واقع همان تنظیماتی است که در *CodeWizard* انجام داده‌اید.

توجه کنید اگر از *CodeWizard* استفاده نمی‌کنید، باید قسمت‌های زیر را خودتان به برنامه اضافه کنید.

- مشخص کردن پورتی که *LCD* به آن متصل است و همچنین اضافه کردن کتابخانه *LCD* این قسمت‌ها باید در ابتدای برنامه اضافه شوند.

خطی از برنامه که بین دو عبارت *#asm* و *#endasm* آمده است یک دستور اسمبلی است و

مشخص کننده پورتی است که *LCD* به آن متصل است، به عنوان مثال در شکل زیر *LCD*

به پورت *D* متصل شده است و عدد *0x12* مشخص کننده آدرس این پورت است.

توجه: اگر میخواهید این پورت را تغییر بدهید باید حتما این آدرس را عوض کنید.

```
// Alphanumeric LCD Module functions
#asm
.equ __lcd_port=0x12 ;PORTD
#endasm
#include <lcd.h>
```

نام پورت	آدرس
	پورت
PORTA	0x1b
PORTB	0x18
PORTC	0x15
PORTD	0x12

اگر از پورت دیگری استفاده میکنید آدرس آن را میتوانید از جدول مربوط به آدرس رجیسترها در دیتاشیت میکروکنترلر مورد نظر بیابید.

• پیکره بندی LCD:

برای پیکره بندی LCD در تابع *main* برنامه و قبل از عبارت *While(1)* این عبارت را اضافه کنید:

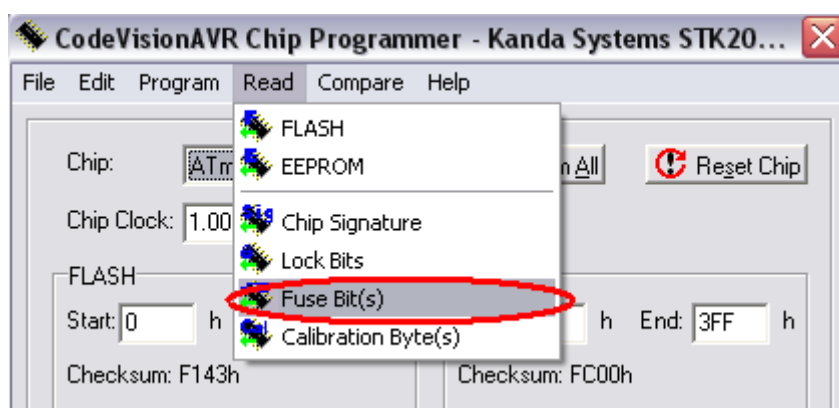
```
// LCD module initialization
lcd_init(16);
```

عدد ۱۶ به معنای این است که LCD دارای ۱۶ کاراکتر در هر سطر است، پس اگر از نوع دیگری استفاده میکنید این عدد را تغییر دهید.

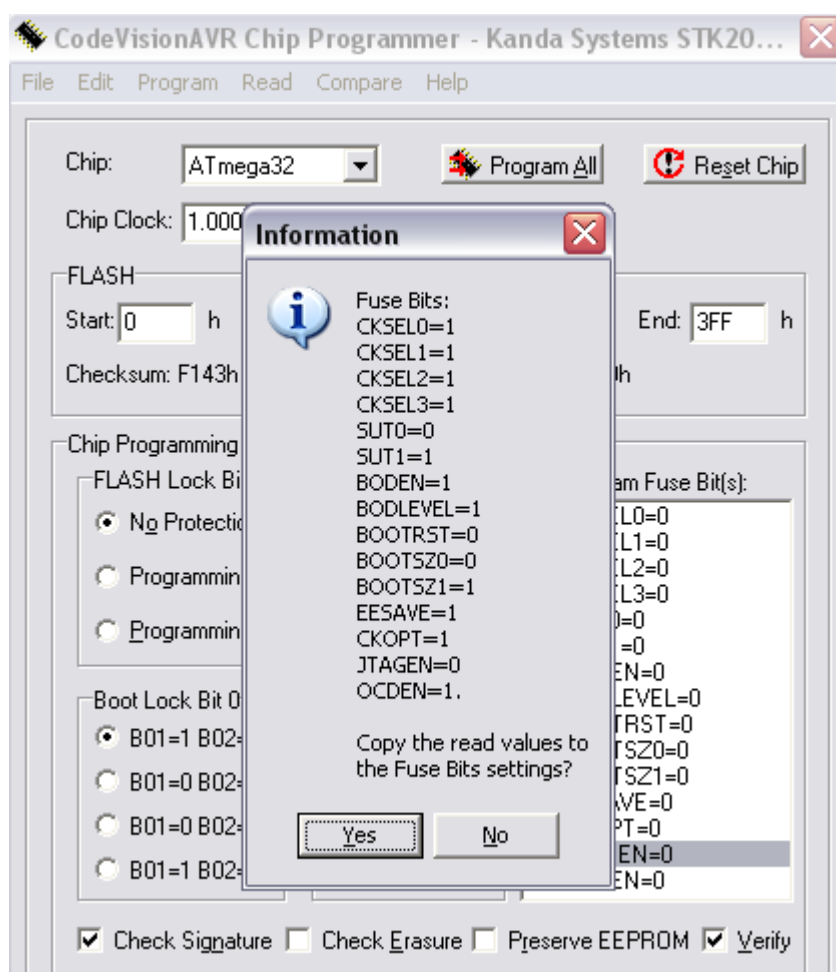
توجه: اگر LCD به پورت مشخص شده در اول برنامه متصل نباشد، میکروکنترلر کار نخواهد کرد!!! زیرا این تابع منتظر خواندن اطلاعات از LCD می ماند و چون LCD به آن متصل نیست میکروکنترلر بقیه کدهای برنامه را اجرا نمی کند.

توجه: ممکن است بعد از اتصال LCD به میکروکنترلر، با اینکه همه موارد به درستی رعایت شده است، LCD کار نکند!!! در نظر داشته باشید که بعضی از مدل‌های میکروکنترلرهای AVR دارای قابلیت به نام JTAG هستند. پایه‌های TMS, TDO, TDI و TCK مربوط به JTAG هستند. مثلاً برای مدل‌های ATMEGA16 و ATMEGA32 این پایه‌ها روی پورت C قرار دارند. برای اینکه بتوانید از این پایه‌ها به عنوان ورودی و خروجی استفاده کنید باید قابلیت JTAG را غیر فعال کنید. برای کار باید فیوزبیت JTAGEN را از حالت برنامه ریزی شده خارج کرد (برای این کار باید عدد یک را در آن نوشت).

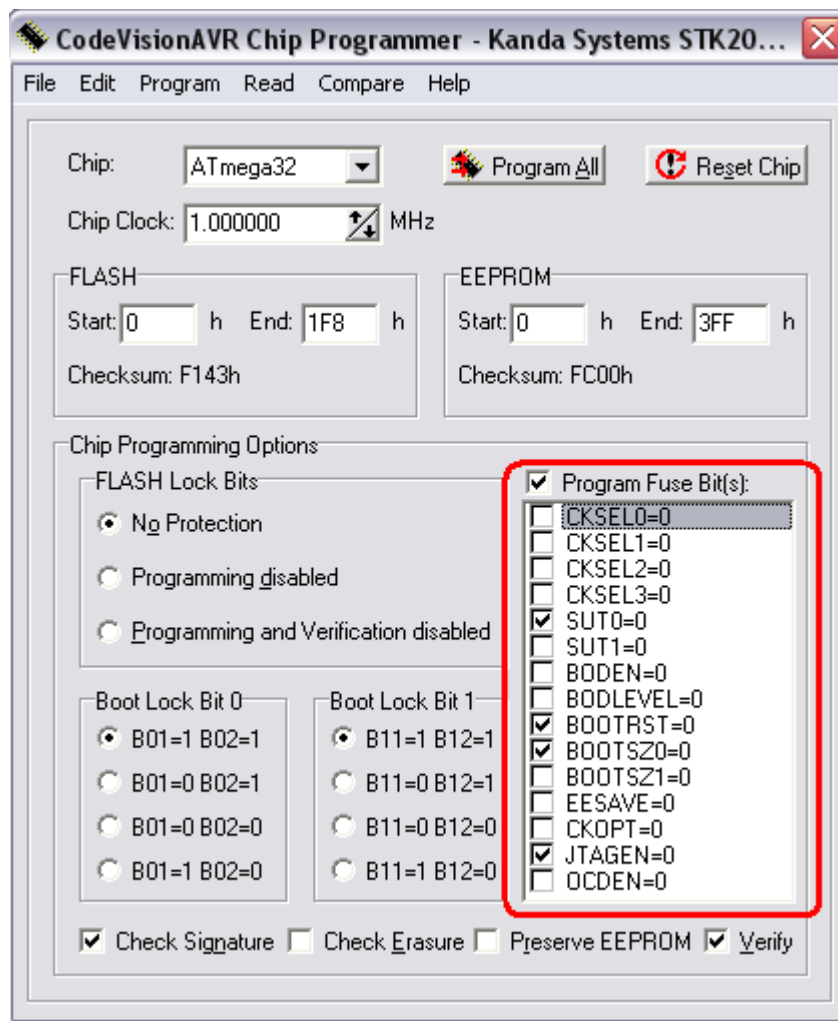
برای اینکه فیوزبیت JTAG را غیر فعال کنیم ابتدا باید فیوز بیتها را بخوانیم. برای این کار ابتدا وارد محیط Chip Programmer شویم (Shift+F4)، سپس از منوی Read گزینه Fuse Bit(s) را انتخاب می‌کنیم.

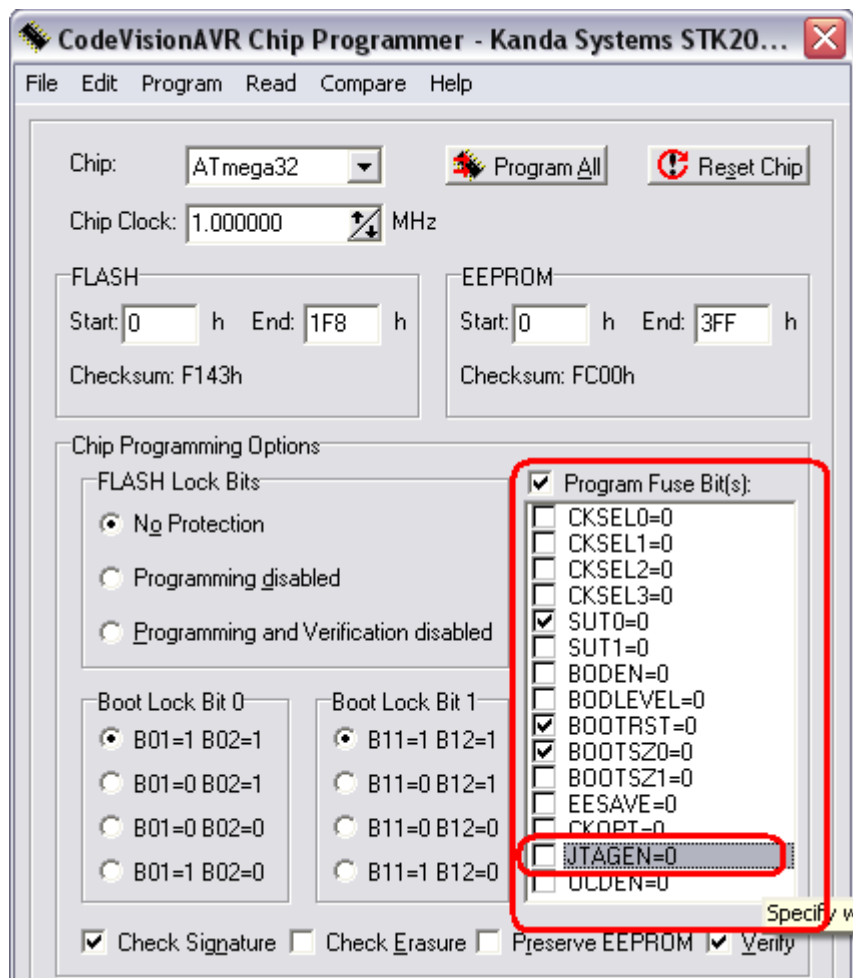
بعد از اینکه فیوزبیتها خوانده شوند، پیغام زیر نمایش داده می‌شود.

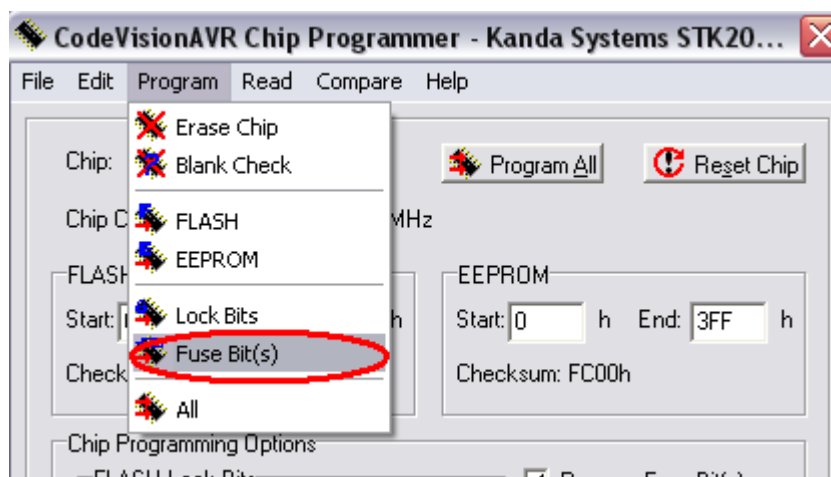
همانطور که در شکل بالا دیده می شود مقابل عبارت *JTAG* عدد صفر نوشته شده است، این بدان معنی است که قابلیت *JTAG* فعال است و نمی توان *LCD* را به پورتهی که *JTAG* روی آن قرار دارد متصل کرد. برای ادامه روی گزینه *Yes* کلیک می کنیم تا تغییرات خوانده شده را روی جدول فیوزبیتها در صفحه اصلی محیط *Chip Programmer* اعمال شود. در شکل زیر وضعیت فیوزبیتهای خوانده شده نمایش داده شده است.

اکنون با کلیک کردن بر روی علامت کنار گزینه JTAG، این علامت را حذف می کنیم.

اکنون باید مقادیر جدید فیوز بیت ها را روی میکروکنترلر *Program* کنیم. برای این کار از منوی *Program* گزینه *Fuse Bit(s)* را انتخاب می کنیم. اکنون قابلیت *JTAG* غیر فعال شده است.

۵. توابع ارتباط با LCD در Codevision :

کتابخانه نوشته شده در Codevision برای ارتباط با LCD مدل‌های زیر را پشتیبانی می‌کند:

1x8, 2x12, 3x12, 1x16, 2x16, 2x20, 4x20, 2x24 , 2x40

اما توابع این کتابخانه به دو دسته سطح پایین (Low Level) و سطح بالا (High Level) تقسیم می‌شوند.

توابع سطح پایین ارتباط با LCD:

void _lcd_ready(void)
این تابع منتظر می‌ماند تا LCD آماده دریافت اطلاعات شود. این تابع باید همیشه قبل از تابع <code>_lcd_write_data</code> فراخوانی شود.
void _lcd_write_data(unsigned char data)
این تابع محتویات <code>data</code> را درون رجیستر دستور LCD می‌نویسد.
void lcd_write_byte(unsigned char addr, unsigned char data);
این تابع محتویات <code>data</code> را در آدرس مشخص شده در <code>addr</code> درون حافظه <code>DDRAM</code> (Display Data RAM) یا <code>CGRAM</code> (Character Generator RAM) می‌نویسد.*
unsigned char lcd_read_byte(unsigned char addr);
این تابع محتویات آدرس مشخص شده در <code>addr</code> درون حافظه <code>DDRAM</code> (Display Data RAM) یا <code>CGRAM</code> (Character Generator RAM) را می‌خواند.*

* با این حافظه‌ها در قسمت پیشرفته بیشتر آشنا می‌شوید.

۶. توابع سطح بالا ارتباط با LCD:

unsigned char lcd_init(unsigned char lcd_columns)

این تابع LCD را پیکره بندی می کند، صفحه نمایش را پاک کرده و مکان نما را در سطر صفر و ستون صفر قرار میدهد، مقدار *lcd_columns* تعداد کاراکترهایی را که LCD در یک سطر نمایش میدهد را مشخص می کند.

این تابع در صورتی که LCD وجود داشته باشد مقدار ۱ را بر میگرداند.

void lcd_clear(void)

این تابع صفحه نمایش را پاک کرده و مکان نما را در سطر صفر و ستون صفر قرار میدهد.

void lcd_gotoxy(unsigned char x, unsigned char y)

این تابع مکان نما را به ستون *x* و سطر *y* منتقل میکند.
توجه کنید که شماره سطرها و ستون ها از صفر آغاز می شود.

void lcd_putchar(char c)

این تابع کاراکتر مشخص شده با متغیر *c* را در موقعیت فعلی مکان نما نمایش میدهد.

void lcd_puts(char *str)

این تابع رشته *str*، که در حافظه SRAM وجود دارد را در موقعیت فعلی مکان نما نمایش می دهد.

void lcd_putsf(char flash *str)

این تابع رشته *str*، که در حافظه FLASH وجود دارد را در موقعیت فعلی مکان نما نمایش می دهد.

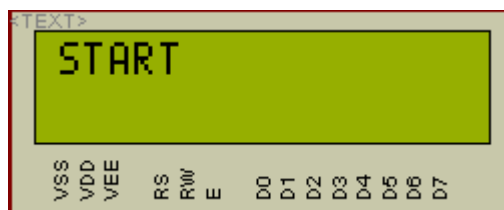
۷. نوشتن عبارات بر روی LCD

۷-۱. نمایش عبارات ثابت

منظور از عبارت ثابت، عبارتهایی است که در طول برنامه تغییر نمی کنند، به همین علت می توان این عبارتها را در حافظه *FLASH* ذخیره کرد (همانطور که می دانید حافظه *FLASH* را در طول اجرای برنامه نمی توان تغییر داد). با توجه به توضیحات توابع کتابخانه *Codevision* که در بالا ذکر شد برای نمایش این عبارات از دستور (*lcd_putsf()*) استفاده می کنیم. مثال:

```
lcd_clear();  
lcd_putsf("START");
```

خروجی این دستورات بر روی *LCD* به صورت زیر است:

۷-۲. نمایش عبارات متغیر:

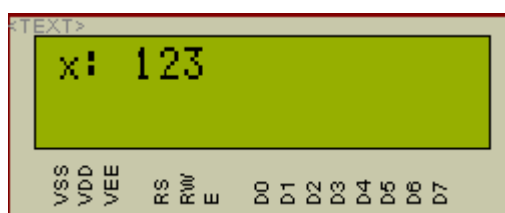
اگر بخواهید مقدار یک متغیر را بر روی LCD نمایش بدهید، چون این متغیر در حافظه SRAM جای دارد باید از دستور `lcd_puts()` استفاده کنید.

اگر متغیر از نوع صحیح باشد از دستورات زیر استفاده میکنیم:

```
char str[20];
int out;

lcd_clear();
sprintf(str, "x: %4u", out);
lcd_puts(str);
```

خروجی این دستورات به صورت زیر است:

توجه: برای استفاده از دستور `sprintf` باید کتابخانه توابع ورودی و خروجی استاندارد را به برنامه خود اضافه کنید. برای این کار عبارت زیر را به ابتدای برنامه خود اضافه کنید.

```
#include <stdio.h>
```

دستور `sprintf` متغیر `out` را به همراه یک رشته دلخواه درون رشته `str` قرار میدهد. سپس رشته حاصل توسط دستور `lcd_puts` روی LCD نمایش داده می شود.

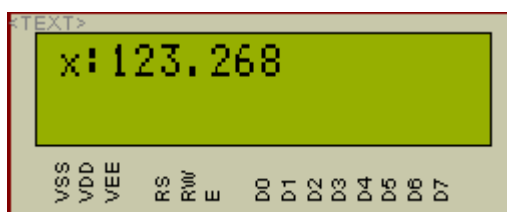
عبارت `%4u` که درون آرگومان تابع `sprintf` آمده است، روی LCD نمایش داده نمی شود. حرف `u` نشان می دهد که خروجی باید به صورت یک عدد دسیمال بدون علامت باشد، عدد ۴ نشان می دهد که

خروجی باید در یک فضایی ۴ تایی نمایش داده شود(با فرمت ۴ تایی به صورت xxxx) علامت % نشان می دهد که عبارت بعد از آن برای نمایش نیست بلکه حاوی علامتهایی برای مشخص کردن نوع خروجی است.

اما برای نمایش متغیرها از نوع *Float* از دستورات زیر استفاده می کنیم:

```
char str1[20],str2[20];  
float out=123.268;  
  
lcd_clear();  
ftoa(out,3,str1);  
sprintf(str2,"x:%6s",str1);  
lcd_puts(str2);
```

خروجی این دستورات به صورت زیر است:

توجه: برای استفاده از دستور *ftoa* باید کتابخانه توابع استاندارد را به برنامه خود اضافه کنید. برای این کار عبارت زیر را به ابتدای برنامه خود اضافه کنید.

```
#include <stdlib.h>
```

۸. نمایش سایر کاراکترهای تعریف شده برای LCD

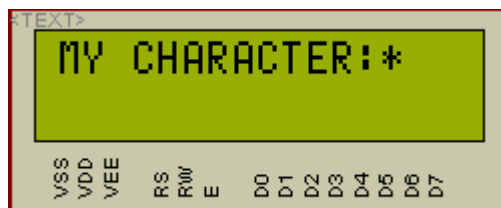
کاراکترهایی که از قبل برای LCD تعریف شده اند در جدول زیر آمده است. در این جدول برای هر کاراکتر یک کد ۸ بیتی اختصاص داده شده است، که ۴ بیت پرارزش آن برابر با ۴ بیت متناظر با ستون کاراکتر مورد نظر است و ۴ بیت کم ارزش آن متناظر با ۴ بیت سطر مورد نظر است. به عنوان مثال کد کاراکتر * برابر ۰۰۱۰۱۰۱۰ است، که برابر با 2A هگزادسیمال است.

Char. code		00000001	00000010	00000011	00000100	00000101	00000110	00000111	00001000	00001001	00001010	00001011	00001100	00001101	00001110	00001111
xxxx0000		0	@	P	`	P	-	9	ε	ω	ρ					
xxxx0001		!	1	A	Q	a	q	.	7	ç	4	ä	q			
xxxx0010		"	2	B	R	b	r	「	イ	ツ	×	β	θ			
xxxx0011		#	3	C	S	c	s	」	ウ	て	モ	ε	ω			
xxxx0100		\$	4	D	T	d	t	、	エ	ト	†	μ	Ω			
xxxx0101		%	5	E	U	e	u	・	オ	ナ	1	ε	Ü			
xxxx0110		&	6	F	V	f	v	ヲ	カ	ニ	ヨ	ρ	Σ			
xxxx0111		'	7	G	W	g	w	ア	キ	ヌ	ラ	q	π			
xxxx1000		(8	H	X	h	x	イ	ク	ネ	リ	ル	ε			
xxxx1001)	9	I	Y	i	y	ッ	ケ	ル	「	」	ε			
xxxx1010		*	:	J	Z	j	z	エ	コ	ハ	レ	i	チ			
xxxx1011		+	;	K	[k	[オ	サ	ヒ	ロ	*	ア			
xxxx1100		,	<	L	¥	l	¥	ハ	シ	フ	ワ	Φ	π			
xxxx1101		-	=	M]	m]	ユ	ズ	ヘ	ン	も	÷			
xxxx1110		.	>	N	^	n	^	ヨ	セ	ホ	°	ñ				
xxxx1111		/	?	O	_	o	_	ツ	マ	°	ö	■				

برای نمایش این کاراکترها از دستورات زیر استفاده می کنیم:

```
lcd_clear();
sprintf(str2, "MY CHARACTER: \x2A");
lcd_puts(str2);
```

خروجی این دستورات به صورت زیر است:

همانطور که مشاهده می کنید برای نمایش این کاراکترها باید بعد از عبارت x کد هگزادسیمال آنها را که از جدول بالا بدست می آید قرار دهیم.

۹. نمایش کاراکترهای تعریف شده توسط کاربر

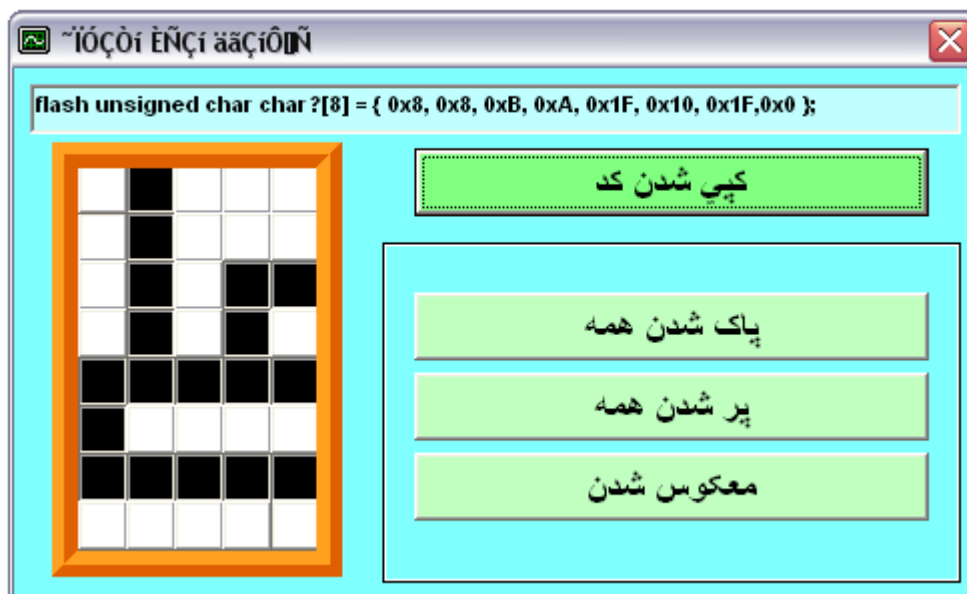
کابر می تواند برای *LCD* یک کاراکتر جدید تعریف کند که در جدول قسمت قبل موجود نیست. هر کاراکتر دارای 5×8 پیکسل است، برای تعریف کاراکتر جدید ابتدا کاراکتر را در یک مستطیل 5×8 به صورتی که در شکل نمایش داده شده تعریف می کنیم. سپس عدد هگزادسیمال مربوط به هر سطر را استخراج می کنیم.

█	█					0x08
█	█					0x08
█	█		█	█		0x0B
█	█		█	█		0x0A
█	█	█	█	█		0x1F
█						0x10
█	█	█	█	█		0x1F
						0x00

اکنون به کمک این اعداد آرایه زیر را در حافظه *FLASH* ذخیره می کنیم.

```
flash unsigned char char0[8] = { 0x8, 0x8, 0xB, 0xA, 0x1F, 0x10, 0x1F, 0x0 };
```

البته به کمک نرم افزار *LCD CHAR* می توان به راحتی عملیات بالا را انجام داد و کد مربوط را استخراج کرد.

بعد ساختن کاراکتر مورد نظر کافیست گزینه "کپی کردن کد" را انتخاب کنید، سپس در محیط برنامه نویسی آن را *Paste* کنید.

توجه کنید در هنگامی که کد را در محیط برنامه نویسی *Paste* می کنید، علامت ؟ را تبدیل به یک عدد دلخوا کنید.

روش دیگر تعریف این متغیر به صورت زیر است، که در این صورت در محیط برنامه نویسی هم می توانید به راحتی کاراکتر خود را تغییر دهید.

```
flash unsigned char char1[8]={  
0b0001000,  
0b0001000,  
0b0001011,  
0b0001010,  
0b0011111,  
0b0010000,  
0b0011110,  
0b0001000};
```

اکنون تابع `define_char` را به صورت زیر تعریف می کنیم:

```
void define_char(unsigned char flash *pc,unsigned char char_code)
{
    unsigned char i,a;
    a=(char_code<<3) | 0x40;
    for (i=0; i<8; i++) lcd_write_byte(a++,*pc++);
}
```

این تابع برای ذخیره کردن کاراکترهای تعریف شده در `LCD` استفاده می شود.

اکنون کاراکتر خود را به کمک این دستور درون `LCD` ذخیره می کنیم:

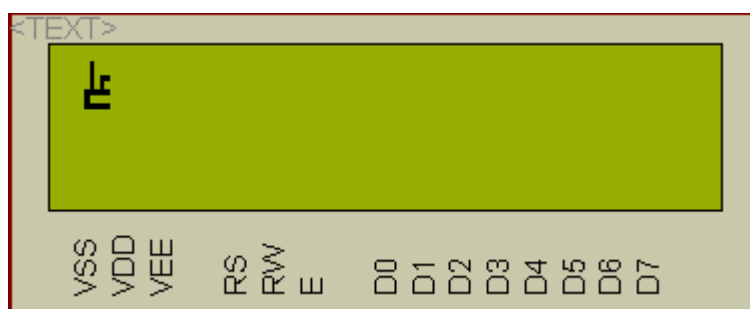
```
// LCD module initialization
lcd_init(16);

define_char(char0,0);

while (1)
{
```

همانطور که ملاحظه می کنید این دستور بعد از دستور `lcd_init` و قبل از حلقه بی نهایت فراخوانی می شود.

خروجی بر روی `LCD` به صورت زیر است:

کاراکترهای دیگر را نیز می توان با تعریف متغیرهای دیگری در حافظه `FLASH` ساخت.

۱۰. فرمان دادن به LCD به کمک دستورات سطح پایین

به کمک دستورات سطح پایین کتابخانه نرم افزار *Codevision* می توانید دستورات زیر را به LCD ارسال کنید.

برای این کار از دستورات زیر استفاده می کنیم:

```
_lcd_ready();  
_lcd_write_data(code);
```

که متغیر کد می تواند یکی از مقادیر زیر باشد (توجه کنید که مقادیر جدول زیر هگزادسیمال هستند):

کد	عملکرد
هگزادسیمال	
فرمان	
۱	صفحه نمایش را پاک می کند
۲	مکان نما به محل اولیه برمی گردد
۴	مکان نما به چپ شیفت پیدا می کند
۶	مکان نما به راست شیفت پیدا می کند
۵	کاراکترها به راست شیفت پیدا می کند
۷	کاراکترها به چپ شیفت پیدا می کند
۸	کاراکترها خاموش و مکان نما خاموش می شود
A	کاراکترها خاموش و مکان نما روشن می شود

<i>C</i>	کاراکترها روشن و مکان نما خاموش می شود
<i>E</i>	کاراکترها روشن و مکان نما روشن می شود
<i>F</i>	کاراکترها خاموش و مکان نما چشمک زن می شود
<i>10</i>	مکان نما به چپ شیفت پیدا می کند
<i>14</i>	مکان نما به راست شیفت پیدا می کند
<i>18</i>	کل به چپ شیفت پیدا می کند
<i>1C</i>	کل به راست شیفت پیدا می کند

به عنوان مثال برای اینکه کل صفحه به راست شیفت پیدا کند، دستورات زیر را می نویسیم:

```
_lcd_ready();
_lcd_write_data(0x1c);
```

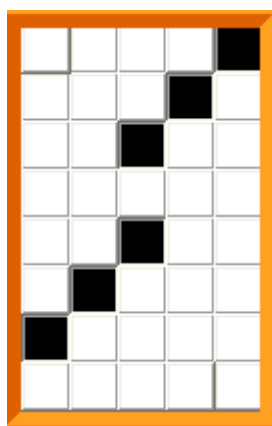
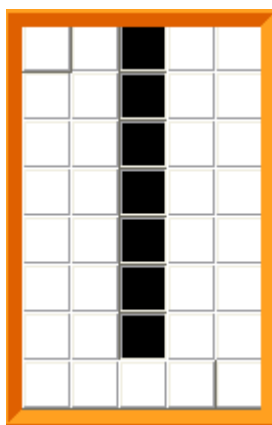
توجه: ممکن است این دستورات در برنامه *Proteus* به درستی عمل نکنند، به همین علت بهتر است به صورت عملی اجرا شوند.

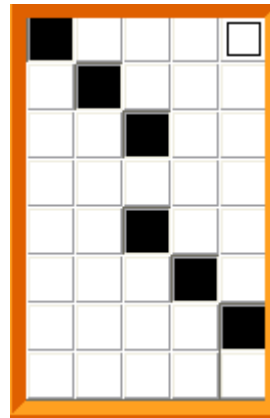
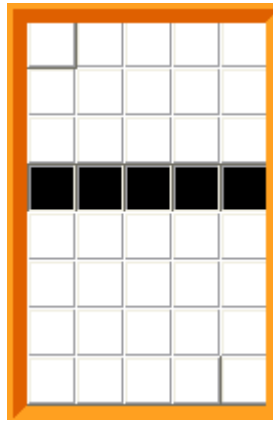
۱۱. ساختن انیمیشن های ساده

می توان به کمک دستورات بالا و نیز تعریف کاراکترهای دلخواه انیمیشن های ساده ای را ساخت و روی LCD نمایش داد.

در اینجا به ذکر یک نمونه ساده از این انیمیشن ها به کمک کاراکترهای دلخواه می پردازیم، شما می توانید با استفاده از ایده های جالب خود نمونه های دیگری را بسازید.

ابتدا ۴ کاراکتر را به صورت زیر تعریف می کنیم:

کدهای مربوط به این کاراکترها به ترتیب به صورت زیر خواهد بود:

```
flash unsigned char char0[8] = { 0x4, 0x4, 0x4, 0x4, 0x4, 0x4, 0x4, 0x0 };
flash unsigned char char1[8] = { 0x1, 0x2, 0x4, 0x0, 0x4, 0x8, 0x10, 0x0 };
flash unsigned char char2[8] = { 0x0, 0x0, 0x0, 0x1F, 0x0, 0x0, 0x0, 0x0 };
flash unsigned char char3[8] = { 0x10, 0x8, 0x4, 0x0, 0x4, 0x2, 0x1, 0x0 };
```

اکنون این کاراکترها را به کمک دستورات زیر درون حافظه LCD قرار می دهیم:

```
// LCD module initialization
lcd_init(16);

define_char(char0,0);
define_char(char1,1);
define_char(char2,2);
define_char(char3,3);

while (1)
```

سپس برنامه زیر را در حلقه بی نهایت اضافه می کنیم:

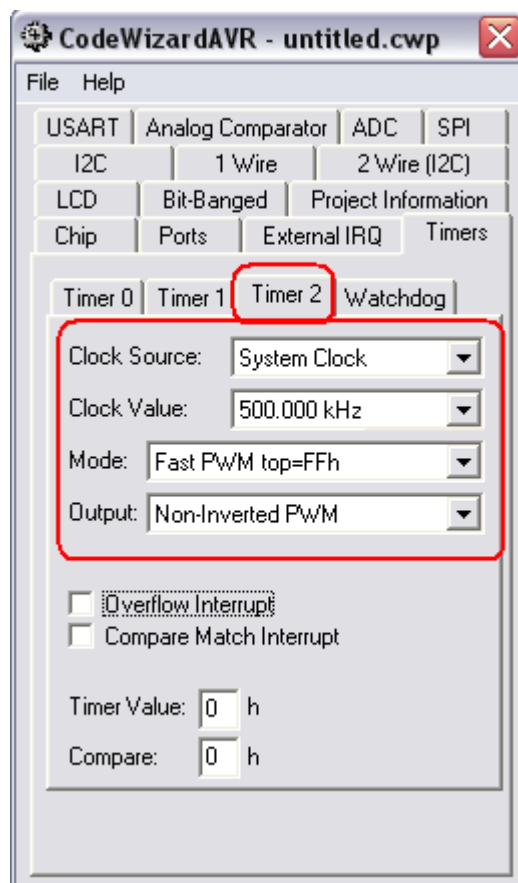
```
lcd_clear();  
lcd_putchar(i);  
i++;  
if(i==3)  
    i=0;  
delay_ms(50);
```

نتیجه ای که روی LCD دیده می شود یک پاره خط کوچک است که حول نقطه میانی خود می چرخد.

کنترل شدت نور صفحه به صورت دیجیتالی:

همانطور که قبلاً ذکر شد به کمک پایه شماره ۳ و یک پتانسیومتر می توانید شدت نور صفحه (کنتراست) را کنترل کنید، اما بیشتر وقتها مطلوبست که این تنظیمات توسط میکروکنترلر اعمال شود و بتوان آن را به صورت نرم افزاری تغییر داد. روشهای مختلفی برای انجام این کار وجود دارد اما یکی از ساده ترین راه ها استفاده از موج *PWM* است. این روش به سخت افزار زیادی نیز احتیاج ندارد. تنها کافیست که پایه سوم LCD را توسط یک مقاومت یک کیلو اهمی به یکی از پایه های *OCn* میکروکنترلر متصل کنید (به عنوان مثال اگر از تایمر ۲ برای تولید موج *PMW* استفاده می کنید پایه سوم LCD را به پایه *OC2* متصل کنید).

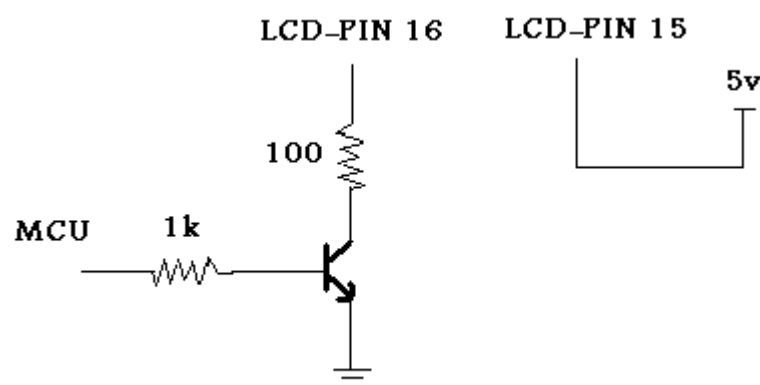
برای ساخت موج *PWM* تنظیمات زیر را در *CodeWizard* انجام دهید.

اکنون با تغییر مقدار رجیستر $OCR2$ در درون برنامه می توانید شدت نور صفحه را تغییر دهید.

۱۲. کنترل نور پشت زمینه LCD

در مواقعی که به LCD نیازی نیست می توان نور پشت زمینه آن را خاموش کرد. برای این کار میتوان از مدار زیر استفاده کرد.

برای مدار بالا می توانید از یک ترانزیستور C945 استفاده کنید.

کافیست قسمتی را که با کلمه MCU مشخص شده است را به یکی از پایه های میکروکنترلر متصل کرده و آن را به صورت خروجی تعریف کنید. سپس با صفر و یک کردن این پایه می توانید نور پشت زمینه LCD را کنترل کنید.

۱۳. عیب یابی مدار

اگر بعد از بستن مدار و پروگرام کردن میکروکنترلر موفق به راه اندازی LCD نشدید، موارد زیر را بررسی کنید.

- تغذیه میکروکنترلر و LCD را بررسی کنید.
- پایه کنتراست را بررسی کنید و مقدار پتانسیومتر را تغییر دهید.
- اتصال سیمهای بین میکروکنترلر و LCD را بررسی کنید.
- اگر LCD را به پورتی وصل کرده اید که پایه های مربوط به JTAG روی این پورت قرار دارند، JTAG را غیر فعال کنید (PORTC برای میکروکنترلرهای ATMEGA16 و ATMEGA32).
- اطمینان حاصل کنید پورتی که LCD به آن متصل است همان پورتی است که در برنامه تعریف کرده اید.
- از کار کردن میکروکنترلر اطمینان حاصل کنید (می توانید با قرار دادن یک LED روی یکی از پایه های میکروکنترلر و خاموش و روشن کردن آن این کار را انجام دهید).
- یک برنامه خیلی ساده برای ارتباط با LCD بنویسید و از اجرا شدن آن اطمینان حاصل کنید.